

Forsvarsdepartementet
postmottak@fd.dep.no

Asker, 3. mars 2022
Vår ref.: Brev fra Verdialliansen 6. januar 2022
Deres ref.: 2022/41-2/FD v 4/HMY

KRISTENDOMMENS ROLLE I FORSVARET

Verdialliansen viser til vårt brev datert 6. januar 2022 og mottatt svar fra Forsvarsdepartementet datert 14. februar 2022. Lenke til begge brev vedlegges.

Forsvarsdepartementet avslår anmodningen om innsyn i hvilke hjemler Forsvaret har for å formulere forsvarssektorens verdigrunnlag. Verdialliansen er dermed foreløpig henvist til innsyn 4. januar 2022, som omfattet Forsvarsdepartementets anmodning om uttalelse fra Etisk råd for forsvarssektoren og uttalelsen fra ERF datert 9. desember 2021. Fra media den siste tiden er det kjent at Forsvarets fellestjenester følger opp ERF med anbefaling om å erstatte bønn med «*etisk appell*».

Siste versjon av dokumentet «*Forsvarssektorens verdigrunnlag*» ble publisert 12. november 2021. Forrige versjon av «*Forsvarssektorens verdigrunnlag*» er datert 2015. Versjonen før dette var datert 2012. Slik vi har forstått historikken for et eget dokument for Forsvarets verdigrunnlag, så går dette tilbake til 1998. De tidligere versjonene, frem til og med 2015, refererte eksplisitt til kristendommen.

Forsvarets tidligere henvisninger til det norske samfunnets kristne og humanistiske idealer er også formulert i Grunnloven § 2, omtalt som «*verdiparagrafen*». Forsvarssektorens verdigrunnlag har i sin siste versjon i november 2021 ingen slik referanse, verken til kristendommen eller til Grunnloven § 2.

Forsvaret har fem kjerneverdier:

- Vidsyn
- Åpenhet
- Respekt
- Ansvar
- Mot

I tidligere versjon av verdigrunnlaget er kjerneverdiene formulert i en ramme av samfunnsverdier. Dette fremgår av avsnittet «*Samfunnsverdier*» på side 7 av verdigrunnlaget, vedlagte versjon 2015.

Forsvarets samfunnsrolle beskrives i 2021, men ikke som ramme for hvordan fem kjerneverdiene skal forstås. I 2021 er de fem kjerneverdiene forklart med nye formuleringer i forhold til i 2015.

Kjerneverdien «*Respekt*» gis i 2021 innhold ved referanse til flere definerte identitetsforhold som skal møtes med respekt og likeverd. Identitetsgrunnlaget «*religion*» nevnes ikke.

Opplistingen tilsvarer diskrimineringsgrunnlagene i straffeloven, arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven, hvor «*Religion*» inngår i ordlyden, og derfor burde vært nevnt av Forsvaret.

Nytt i versjon 2021 er helsides foto av forsvarssjefen og andre i Forsvarets ledelse i Prideparaden i 2021. Bildet illustrerer kjerneverdien «*Respekt*», hvor det er formulert at kollegaer i Forsvaret skal behandle hverandre på en respektfull og likeverdig måte, uavhengig av identitetsforhold som nevnt.

Det respekteres at Forsvarets ledelse begrunner sin deltagelse i Pride avgrenset til hvordan verdigrunnlaget formulerer innhold og forståelse av kjerneverdien «Respekt».

Det støttes også at alle, uansett hvilket diskrimineringsgrunnlag de representerer, skal ha vern og møte slik respekt som Forsvarets verdigrunnlag forklarer med kjerneverdien «Respekt».

Det må likevel påpekes at eieren og arrangøren av Prideparaden har vedtatt politisk plattform, arbeidsprogram, handlingsplaner og resolusjoner med krav om samfunnsendringer av helt andre dimensjoner enn det som fremkommer av Forsvarets begrunnelse for å delta i Pride.

Rekkevidden av disse reformkravene er gjennomgripende og omveltende for hele samfunnet dersom de gjennomføres. Det fremmes krav om regulering av språket, opplæringsplaner for skole og barnehage, akademia og indre forhold i familier og trossamfunn.

Reformer som det fremmes krav om vil tilrettelegge for reproduksjon basert på bioteknologi i et helt annet omfang enn dagens retningslinjer og praksis for assistert befruktning.

Reformene forutsetter refortolkning av menneskerettighetene, barnekonvensjonen og konvensjoner for kjønnsbaserte rettigheter med de plikter og rettigheter, herunder knyttet til arv og fastsettelse av juridisk foreldreskap, som i dag følger av den grunnleggende slektsbaserte familien.

Brudd på normer for kjønn og seksualitet er uttrykkelig og presisert grunnlag for reformkrav som vil regulere alle borgere. Dette er reformer som strekker seg langt forbi krav om respekt og aksept.

Verdialliansen er ikke kjent med at noen på tilsvarende måte krever at staten skal regulere retten til seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet, eller ytringsfrihet som slike forhold.

Statens sikkerhet og beredskap forutsetter at forsvarsmakten er en grunnleggende institusjon for hele samfunnsfellesskapet. I et demokrati må Forsvaret representere verdier som hele samfunnet kan kjenne seg igjen i. Forsvaret bør ikke kunne oppfattes som aktør for verdiendringer i samfunnet etter andre spor og annet tempo enn slike verdier eventuelt endres og omformuleres i grunnloven.

Soldater og ansatte som ikke ønsker å delta i bønn eller gudstjenester må respekteres. Dette bør skje ved mulighet for fritak. Forsvarets forpliktelse på statens formulerte verdigrunnlag bør ikke av den grunn bli et individuelt anliggende som leder til reformulering av forsvarssektorens verdigrunnlag og avviking av rutiner og handlinger som uttrykker Forsvarets institusjonelle verdiforpliktelse.

Verdialliansen søker ikke innsyn i dokumenter som av sikkerhetshensyn bør unntas offentlighet, men dokumenter som beskriver hjemmel til å formulere forsvarssektorens verdigrunnlag bør ikke unntas offentlighet selv om de er organinterne. Formulering av forsvarssektorens verdigrunnlag i et åpent demokrati bør ikke anses som intern beslutningsprosess uten mulighet for innsyn.

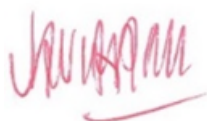
Verdialliansens engasjement har ikke annet formål enn å hevde betydningen av at det norske samfunnets kristne arv, som også er formulert i grunnloven, må synliggjøres ved tydelig referanse i forsvarssektorens verdigrunnlag og komme til uttrykk ved Forsvarets virksomhet.

Verdialliansen har ingen forsvars- eller sikkerhetspolitisk agenda utover det som er formulert i våre brev 6. januar 2022 og her. Dette presiseres, ikke minst på grunn av dagens situasjon.

Udelt tilslutning til Forsvarets samfunnsoppdrag understrekes.

1. **Forsvarssektorens verdigrunnlag bør ha eksplisitt henvisning til Grunnlovens § 2.**
2. **Det anmodes på nytt om innsyn i dokumentasjon som gir hjemmel / hjemler og mandat til utvikling og publisering av dokumentet «Forsvarssektorens verdigrunnlag (2021)».**

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN

Jan Harsem, daglig leder / for styret

VEDLEGG:

- [VERDIALLIANSENS BREV 6. JANUAR 2022](#)
- [FORSVARSDPARTEMENTETS SVAR 14 FEBRUAR 2022](#)
- [FORSVARSEKTORENS VERDIGRUNNLAG, ARTIKKEL REGJERINGENS HJEMMESIDE](#)
- [FORSVARSEKTORENS VERDIGRUNNLAG DOKUMENT VERSJON 2021](#)
- [FORSVARSEKTORENS VERDIGRUNNLAG VERSJON 2015](#)

KOPI:

- Etisk råd for forsvarssektoren
- Utenriks- og forsvarskomiteen i Stortinget
- Kontroll- og konstitusjonskomiteen i Stortinget
- Norges Forsvarsforening

Verdialliansen er en medlemsorganisasjon for personer og organisasjoner. Formålet er å fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern.

VERDIALLIANSEN

[Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier](#)

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no / FACEBOOK: <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: post@verdialliansen.no / TLF.: 95 77 11 99